

Asia: VN/10058/2020, STM053:00/2020

Lausuntopyyntö esityksestä kontaktien jäljityssovelluksen käyttöönotosta Covid-19-epidemian hallinnan tueksi

Kysymykset

1. Muistiossa esitellään mobiilisovellus tukemaan tartuntatautien jäljitystyötä ja tartuntaketjujen katkaisemista. Onko tämä tarkoituksenmukainen tapa jäljittää tartuntaketjuja?

kyllä pääosin

Avoimet huomiot koskien kysymystä 1

Kuten ehdotuksessa olikin todettu, on tärkeää ottaa huomioon myös henkilöt, jotka eivät käytä mobiilisovelluksia. Lisäksi erityisen tärkeää on, että henkilöiden informointi sovelluksesta ja tietojen käytöstä on selkeää, jotta henkilöt voivat luottaa siihen, että heidän tietojensa käsitellään asianmukaisesti.

2. Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat?

kyllä pääosin

Avoimet huomiot koskien kysymystä 2

Esityksen mukaan lähikontaktissa ollut henkilö saa tiedon altistumisestaan ja ohjeistuksen itselleen. On hyvä ottaa huomioon, mitä tietoja altistuneelle annetaan ja onko tiedoista mahdollisuus joissain tilanteissa tunnistaa koronatartunnan saanut henkilö.

Lisäksi olisi hyvä ottaa huomioon suostumuksen peruuttaminen ja se, minkälaiset vaikutukset sillä on tietojen käyttämiselle. Kun käyttäjä antaa ensimmäisen suostumuksen, tulee käyttäjälle tehdä selväksi, että suostuu samalla siihen, että hänelle voidaan lähettää varoitus muiden ihmisten kohtaamisesta.

Sovelluksen avulla voidaan jakaa luotettavaa terveysinformaatiota ja ohjeita. Onko kyseessä yleisluontoiset ohjeet vai terveystietojen käsittelyä sisältävää neuvontaa?

Käyttöliittymän avulla terveydenhuollon ammattihenkilö voi saada puhelinsovelluksen avaamiseen tarvittavan koodin sovelluksen käyttäjälle välitettäväksi sekä altistuneen tiedot sen jälkeen, kun tämä on päättänyt jakaa altistumistietonsa terveydenhuoltoon. Koodin käsittelystä olisi hyvä ohjeistaa tarkasti, jotta niiden käsittelyperiaatteet olisivat selkeät terveydenhuollon yksiköissä. Huomioon tulisi ottaa se, miten ja missä koodi välitetään luotettavasti, miten, missä vaiheessa ja millä tasolla tiedot kirjataan kuntien terveydenhuollon rekisteriin, näkevätkö ammattihenkilöt kaikkien kuntien käyttäjien koodit vai vain oman kunnan alueella olevat ja se, miten ammattihenkilö tunnistaa käyttäjän tunnisteiden avulla.

3. Onko muistiossa tunnistetut lainsäädäntömuutokset riittävät?

kyllä pääosin

Avoimet huomiot koskien kysymystä 3

On erittäin hyvä, että tartuntatautilaissa määriteltäisiin tietojen rekisterinpitäisyys ja tietojen luovuttamiseen liittyvät säännökset selkeästi ja kattavasti. Tämä selkiyttää eri toimijoiden välisiä suhteita.

4. Mahdolliset yksilöidyt säädösmuutosehdotukset

Vantaan kaupunki katsoo, että jäljityssovellukseen liittyvät THL:n ja eri terveysviranomaisten tehtävät ja vastuut tulisi kirjata selkeästi tartuntatautilakiin. Lisäksi olisi hyvä kirjata se, mihin kaikkiin rekistereihin sovelluksen avulla kerätyt tiedot voidaan tallentaa.

5. Mitä hyötyjä arvioitte sovelluksella olevan ja mille tahoille?

Vantaan kaupunki katsoo, että sovellus auttaa tartunnan jäljityksessä ja tuo esiin sellaisia kontakteja, joita henkilö itse ei muista.

6. Millaisia riskejä valmisteluun tai sovelluksen käyttöön voi kohdistua?

Vantaan kaupunki katsoo, että riskejä voi liittyä uuden teknologian nopeaan käyttöönottoon niin, että tietoturva vaarantuu ja eri toimijoiden väliset tehtävät ja vastuut eivät ole selkeitä.

Lisäksi riskinä on, että altistunut antaa suostumuksensa pitkällä viiveellä, jolloin karanteeniin laitto viivästyy. Riskinä on myös se, että sovelluksen kautta tulee runsaasti kriteerit täyttäviä altistuneita, joiden tilannetta pitää arvioida ja joka lisää terveydenhuollon työmäärää entisestään ilman, että saavutettavaa hyötyä on vaikea arvioida (esimerkiksi tartunnanriski 15 minuutin ajan peräkkäisillä penkeillä junassa lienee varsin pieni, mutta täyttäisi kriteerit).

Tartunnan saaneen henkilön henkilöllisyys voi paljastua altistuneille, jos tiedot altistumisesta ovat liian yksityiskohtaisia.

7. Muut huomiot muistiosta ja liitteestä. Voit esittää myös näkemyksiä jäljitysprosessissa tarvittavaan tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien kehitykseen.

Vantaan kaupunki pitää perusteltuna sitä, että sovellus toimisi myös muilla kielillä suomen ja ruotsin lisäksi.

Käyttäjä voi jakaa tiedon altistumisestaan terveydenhuollolle. Olisi hyvä huomioida se, miten sovelluksen käytön on tarkoitus vaikuttaa terveydenhuollon henkilökunnan työskentelyyn altistuneiden jäljittämisessä.

Veijalainen Mirva
Vantaan kaupunki - Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala